

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA LEDO PLUS D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2022. GODINE

Petkovski, Sara

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:012749>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-28**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Financijski menadžment

Sara Petkovski

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA LEDO PLUS
D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2022. GODINE**

Diplomski rad

Osijek, 2023.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Financijski menadžment

Sara Petkovski

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA LEDO PLUS
D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2020. DO 2022. GODINE**

Diplomski rad

Student: **Sara Petkovski**

Broj indeksa: 0010225008

e-mail: spetkovski@efos.hr

Kolegij: Menadžment financijskih institucija

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2023.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics and Business in Osijek
University Graduate Study Financial management

**ANALYSIS OF LEDO PLUS LLC. FINANCIAL STATEMENTS
FROM THE YEAR 2020 TO 2022**

Graduate paper

Osijek, 2023.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Sara Petkovski

JMBAG: 0010225008

OIB: 95409731726

e-mail za kontakt: petkovskisara@gmail.com

Naziv studija: Diplomski sveučilišni studij, smjer Financijski menadžment

Naslov rada: Analiza financijskih izvješća društva Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022. godine

Mentor/mentorica rada: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

U Osijeku, _____ 12.9.2023 _____ godine

Potpis Sara Petkovski

Sažetak

U ovom istraživanju, analizirana su financijska izvješća poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022. godine s ciljem donošenja zaključka o poslovanju društva. Izvršena je analiza temeljnih financijskih izvješća uz primjenu odgovarajućih analitičkih metoda. Provedene su horizontalna i vertikalna analiza bilance, te računa dobiti i gubitka, a također su izračunati i tumačeni pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Prikazano je i bonitetno izvješće provedeno od tvrtke Dun & Bradstreet, koje svrstava Ledo plus d.o.o. u visoki razred bonitetne izvrsnosti u Hrvatskoj. Nakon provedenog istraživanja, dolazi se do zaključka kako je poduzeće prve godine poslovalo s gubitkom, no u sljedećim je godinama ostvarilo dobit. Kontinuirano smanjenje dugoročnih obveza indikator je da poduzeće otplaćuje svoje dugove redovno i uredno, te istovremeno povećava kapital. Utvrđeno je da u strukturi imovine dominira dugotrajna imovina, te da se kratkotrajna imovina povećava iz čega se može zaključiti dobra aktivnost poduzeća u skladu s djelatnosti društva. Na temelju pokazatelja, uočava se tendencija povećanja uspješnosti poslovanja poduzeća, što potvrđuje i bonitetna ocjena A. Poduzeće je ocijenjeno kao ekonomično s obzirom da uspješno upravlja svojim financijama tijekom razdoblja promatranja. Na kraju rada, donesen je zaključak o poslovanju društva. Zaključilo se kako je poduzeće nakon nepovoljne 2020. godine, pokazalo sposobnost brzog oporavka te poboljšanja poslovanja u gotovo svim aspektima.

Ključne riječi: financijska izvješća, bilanca, račun dobiti i gubitka, horizontalna analiza, vertikalna analiza, financijski pokazatelji

Abstract

In this study, the financial reports of the company Ledo plus d.o.o. for the period from 2020 to 2022 were analyzed with the aim of drawing conclusions about the company's performance. An analysis of the fundamental financial statements was conducted using appropriate analytical methods. Horizontal and vertical analyses of the balance sheet and income statement were performed, and liquidity, leverage, activity, efficiency, and profitability ratios were calculated and interpreted. Additionally, a credit report conducted by Dun & Bradstreet classified Ledo plus d.o.o. as having a high credit rating in Croatia. After conducting the research, it was concluded that the company operated at a loss in the first year but achieved profitability in the following years. The continuous reduction in long-term liabilities indicates that the company is consistently and responsibly repaying its debts while increasing its capital. It was found that long-term assets dominate the asset structure, and short-term assets are increasing, suggesting good business activity in line with the company's operations. Based on the indicators, there is a trend of increasing business performance, which is also confirmed by the credit rating of A. The company was assessed as efficient in managing its finances during the observation period. In the end, it was concluded that after a challenging year in 2020, the company demonstrated the ability to quickly recover and improve its performance in almost all aspects.

Keywords: financial statements, balance sheet, income statement, horizontal analysis, vertical analysis, financial ratios

Sadržaj

Sažetak.....	5
Abstract	6
1. Uvod	9
1.1. Predmet i cilj rada	9
1.2. Metodologija	10
2. Općenito o poduzeću Ledo plus d.o.o.....	11
2.1. Povijest Leda.....	11
2.2. Misija i vizija.....	12
3. Temeljni financijski izvještaji poduzeća Ledo plus d.o.o.....	13
3.1. Bilanca	13
3.2. Račun dobiti i gubitka.....	17
3.3. Bilješke uz financijske izvještaje.....	19
4. Analiza financijskih izvještaja	21
4.1. Horizontalna analiza	21
4.2. Vertikalna analiza	27
4.3. Financijski pokazatelji	32
4.3.1. Pokazatelji likvidnosti.....	33
4.3.2. Pokazatelji zaduženosti	35
4.3.3. Pokazatelji aktivnosti	37

4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	39
4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	40
4.4. Bonitetno izvješće Dun & Bradstreet	42
5. Rasprava.....	44
6. Zaključak	45
Literatura	46
Popis tablica	48

1. Uvod

Analiza godišnjih financijskih izvještaja poduzeća nužna je za objektivno vrednovanje uspješnosti poslovanja i financijskog položaja te za informirano donošenje odluka od strane dionika, investitora i ostalih zainteresiranih strana. Poduzeća imaju dužnost objavljivati svoje financijske izvještaje svake godine kako bi oni bili dostupni javnosti, te kako bi se osigurala transparentnost. Ti izvještaji moraju biti temeljeni na točnim i provjerenim podacima kako bi se osigurala pouzdanost informacija koje se prezentiraju. Važno je analizirati financijske izvještaje koje društvo godišnje objavljuje kako bi se mogla odrediti uspješnost poslovanja te njegov financijski položaj. Usporedba s konkurentima omogućuje razumijevanje relativne pozicije poduzeća na tržištu, identifikaciju prednosti i nedostataka te prepoznavanje konkurentne strategije. Sposobnost menadžera da objektivno i profesionalno uspoređuje uspješnost poslovanja poduzeća s rezultatima iz prethodnih godina i s konkurentima ključna je za postizanje poslovne izvrsnosti i dugoročnog uspjeha.

U ovom su radu analizirana financijska izvješća poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022. godine. Fokusirajući se na njihovu svrhu, strukturu i međusobne veze, rad analizira kako ovi izvještaji pomažu u razumijevanju financijskog zdravlja, identificiranju trendova te predviđanju budućih poslovnih performansi. U uvodnom dijelu najprije se definiraju problem i cilj istraživanja te metode istraživanja. Kroz integraciju teorijskog okvira i praktičnog primjera, rad nastoji naglasiti ključne aspekte koji oblikuju interpretaciju i analizu financijskih izvještaja.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je poslovanje društva Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2019. do 2021. Za potrebe istraživanja korištena je stručna literatura kao primarni izvor podataka, te publikacije kao sekundarni izvori podataka. Podlogu za analizu čine godišnji financijski izvještaji društva objavljeni na službenim stranicama Fine.

Cilj istraživanja je prikazati strukturu i sadržaj financijskih izvješća, te uz pomoć instrumenata analize istih donijeti zaključak o ocijeni uspješnosti poslovanja promatranog društva.

1.2. Metodologija

Prilikom pisanja rada primjenjivale su se sljedeće metode: metoda analize, metoda sinteze, metoda deskripcije, metoda apstrakcije, metoda konkretizacije, metoda generalizacije. Upotrijebljena je analiza financijskih izvješća, horizontalna i vertikalna analiza, kao i analiza financijskih omjera (indikatora).

2. Općenito o poduzeću Ledo plus d.o.o.

Ledo je najveći proizvođač industrijskog sladoleda i vodeći distributer smrznute hrane u Republici Hrvatskoj. Neprekidno se ulažu napori kako bi se obogatio širok asortiman proizvoda novim inovacijama koje zadovoljavaju potrebe potrošača. Ledo kontinuirano unaprjeđuje proizvodne procese i uvodi moderne tehnologije, zadržavajući pritom visoke standarde u distribuciji i kvaliteti. Također, poduzeće pridaje važnost društveno odgovornom poslovanju te neprekidno brine o zaštiti prirode i okoliša. Zaštita okoliša predstavlja jedan od strateških ciljeva poslovanja poduzeća, budući da briga o okolišu ima ključnu ulogu za buduće generacije i ljubitelje Ledo proizvoda. (Ledo 2023)

2.1. Povijest Leda

Ledo započinje svoju proizvodnju 1958. godine, sa sladoledom na štapiću Snjeguljica. To je ujedno bio i prvi sladoled Zagrebačke mljekare. Već godinu dana kasnije, industrijski se sladoled proširio i na potrošače izvan Zagreba. Dan Leda obilježava se 25.09. jer je na taj datum 1965. godine tvornica pod nazivom Ledo počela s radom. Godinu dana kasnije započinje proizvodnja šlaga i obiteljskog sladoleda ES-500 (Ledo blok). Sljedeće godine, Ledo je proširio svoju ponudu na povrće, voće, morsku ribu i meso za roštilj, te je također predstavio prvi sladoled u kornetu. 1976. godine, tvornica sladoleda Ledo postaje samostalna radna organizacija, a 1983. godine otvaraju se nove, veće i tehnološki naprednije opremljene tvornice. Ledo postaje dioničko društvo pod nazivom Ledo d.d. 1985. godine, a 1994. godine Agrokor d.d. postaje većinski dioničar. U 1997. godini, Ledo otvara podružnice u Sarajevu i Ljubljani, a 2000. godine osniva Ledo Čitluk d.o.o. Dvije godine kasnije, Ledo preuzima Daruvarsku tvornicu za preradu i promet ribe Irida d.o.o. Godine 2004., Ledo d.d. kupuje mađarsku tvornicu sladoleda Baldauf Kift, koja danas posluje pod nazivom Ledo kft. Godine 2006 preuzima Sun, vodeću marku sladoleda u Crnoj Gori, a 2012. preuzima većinski udio u poduzeću Frikom iz Beograda. Iste godine, od Agrokora je stečen stopostotni udio u tvrtki Ledo Podgorica. Od 2018. posluje kao Ledo plus d. o. o. u sastavu Fortenova grupe.

Poslovni tjednik Lider prenio je vijest kako je tvrtka Nomad Foods 29. ožujka 2021. potpisala ugovor s Fortenova grupom o prodaji Poslovne grupe zamrznute hrane, uključujući Ledo, za 615 milijuna eura, na bazi bez gotovine i bez dugova. Željko Perić, vlasnik tvrtke Caper

(savjetovanje u M&A transakcijama), ističe da visoki multiplikator EBITDA može biti rezultat jednokratnog negativnog utjecaja Covida na rezultate u 2020. godini i da bi normalizirana EBITDA mogla rezultirati nižom valuacijom. Dodaje kako ovaj posao donosi prednosti za kupca u obliku prodajnih sinergija i komplementarnih proizvodnih portfolija. Nomad Foods postaje vodeća europska kompanija u zamrznutoj hrani, otvarajući priliku za širenje na nova tržišta u razvoju i potencijalnu konsolidaciju u Srednjoj i Istočnoj Europi. (Lider media, 2021.)

Na konferenciji ICC 2011, King Truffles je proglašen najboljim sladoledom, a Torta od čokolade najinovativnijim sladoledom. Sljedeće godine, Vruća ljubav osvaja titulu najinovativnijeg sladoleda. Godine 2015., premium sladoled King obilježio je 20 godina postojanja, a lansiran je i King Chocolate Obsession. Istu godinu, Ledo je proglasio novi "praznik" sladoleda pod nazivom SladoleDan. Na svojoj godišnjoj konferenciji 2016., ICC je uručio Ledu tri prestižna priznanja: Zlatnu nagradu za Ledo Hešteg kao najbolje komercijalno rješenje, srebrne nagrade za King Love kao najbolji sladoled i za Lollipop kao najinovativniji sladoled. (Ledo 2023)

2.2. Misija i vizija

Ledo je istaknuti lider u proizvodnji sladoleda i smrznute hrane na regionalnom tržištu. Sveukupno poslovanje tvrtke obilježeno je visokom stručnošću i motivacijom njenih zaposlenika, koji svojim radom doprinose vrhunskoj kvaliteti proizvoda. Ledo njeguje odnos s potrošačima kao omiljeni i pouzdani "prijatelj cijele obitelji", istovremeno pružajući kupcima ozbiljno i pouzdano partnerstvo. U cjelokupnom poslovnom okruženju, Ledo se nastoji izgraditi kao dinamična, otvorena i u svemu vodeća kompanija. (Ledo 2023)

3. Temeljni financijski izvještaji poduzeća Ledo plus d.o.o.

U suvremenom poslovnom okruženju, financijski izvještaji imaju ključnu ulogu u analizi i interpretaciji financijskog zdravlja organizacija. Prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (2015) financijski izvještaji obuhvaćaju:

- bilancu,
- račun dobiti i gubitka,
- izvještaj o promjenama kapitala,
- izvještaj o novčanom toku,
- bilješke uz financijske izvještaje.

Svi navedeni izvještaji pružaju duboki uvid u financijske performanse i stanje organizacije. Kroz sustavno prikazivanje financijskih informacija, ovi izvještaji omogućavaju dionicima, investitorima, menadžerima, istraživačima i analitičarima da razumiju osnovne aspekte financijskog poslovanja te da donose informirane odluke.

3.1. Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji prikazuje sustavni pregled stanja imovine i izvora imovine određenog poslovnog subjekta na određeni dan, najčešće posljednji dan fiskalne godine. Imovina poduzeća predstavlja njegovu aktivnu, a izvori imovine pasivnu. Pri sastavljanju bilance treba poštivati bilančnu ravnotežu koja predstavlja jednakost aktive i pasive.

Bilanca odražava financijski položaj tvrtke u tom trenutku i temelji se na povijesnim troškovima, a ne na tržišnim vrijednostima. Bilanca se sastavlja prema principu ravnoteže i predstavlja kumulativni izvještaj koji pruža informacije o likvidnosti, stabilnosti i sposobnosti tvrtke da podmiri svoje obveze. Imovina tvrtke podijeljena je na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Kratkotrajna imovina uključuje gotovinu, zalihe i potraživanja. U gotovinu se ubrajaju depoziti po viđenju, blagajna, devizni računi i vrijednosnice s rokom dospjeća unutar 3 mjeseca. Dugotrajna imovina obuhvaća imovinu koja se ne očekuje pretvoriti u novac u roku kraćem od godine dana, pri čemu se njeno postupno trošenje amortizira. Nabavna vrijednost

dugotrajne imovine iznosi najmanje 3.500,00 kn i može se podijeliti na nematerijalnu, financijsku i materijalnu imovinu te potraživanja (Vidučić, 2006.).

„Imovina (sredstvo) je resurs pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi. Obveze su postojeći dugovi poduzeća proizašli iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, dok je kapital (glavnica) ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza“ (Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., 2017:53).

U okviru pasive bilance nalaze se potraživanja koja se odnose na sredstva koja neko poduzeće duguje drugim stranama. Ta potraživanja se dijele na obveze, što predstavlja novac koji poduzeće duguje svojim vjerovnicima, i vlasnički kapital, tj. dioničku glavnica koja predstavlja razliku između imovine i obveza tog poduzeća. Obveze mogu biti dugoročne, te kratkoročne obveze. Vlasnički kapital obuhvaća obične i prioritetne dionice po nominalnoj vrijednosti, rezerve, dobitak ili gubitak u tekućoj godini, zadržanu dobit od početka poslovanja i višak vrijednosti dionica iznad nominalne vrijednosti (Vidučić, 2006.). U sljedećoj je tablici prikazana bilanca za poduzeće Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022.

Tablica 1 Bilanca Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022. u tisućama eura

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.
AKTIVA			
Dugotrajna imovina	204.069	203.813	208.781
Nematerijalna imovina	161.318	165.646	169.544
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	902	170	139
Goodwill	44.260	44.260	44.260
Nematerijalna imovina u pripremi	0	623	116
Ostala nematerijalna imovina	116.156	120.593	125.029
Materijalna imovina	40.852	37.925	38.797
Zemljište	3.485	3.485	3.485
Građevinski objekti	4.965	5.086	5.051

Postrojenja i oprema	21.599	21.078	21.165
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.076	1.604	1.507
Predujmovi za materijalnu imovinu	2.152	206	19
Materijalna imovina u pripremi	281	58	155
Ostala materijalna imovina	6.285	5.846	7.176
Ulaganje u nekretnine	9	561	239
Dugotrajna finansijska imovina	211	208	402
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0	208	208
Ulaganja u vrijednosne papire	0	0	194
Dani zajmovi, depoziti i slično	211	0	0
Potraživanja od kupaca	35	34	38
Odgođena porezna imovina	1.653	0	0
Kratkotrajna imovina	64.426	45.141	39.351
Zalihe	26.413	17.269	13.026
Sirovine i materijal	9.030	7.832	6.665
Proizvodnja u tijeku	144	250	263
Gotovi proizvodi	8.452	2.968	2.963
Trgovačka roba	5.710	3.625	2.410
Predujmovi za zalihe	3.077	2.595	724
Potraživanja	16.566	16.202	16.040
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	4.905	3.991	7.717
Potraživanja od kupaca	10.581	11.096	5.549
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	8	2	19

Potraživanja od države i drugih institucija	286	333	1.640
Ostala potraživanja	786	780	1.115
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0	0	41
Novac u banci i blagajni	21.448	11.669	10.245
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	382	259	190
Ukupna aktiva	268.878	249.213	248.321
PASIVA			
Kapital i rezerve	234.348	226.362	56.636
Temeljni kapital	3	3	3
Kapitalne rezerve	216.491	216.491	51.327
Zadržana dobit	9.880	5.035	5.480
Dobit ili gubitak poslovne godine	7.974	4.833	-174
Rezerviranja	1.774	1.688	2.106
Dugoročne obveze	3.776	3.920	177.144
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	0	174.643
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	2.694	3.920	2.501
Odgođena porezna obveza	1.083	0	0
Kratkoročne obveze	25.190	12.453	11.052
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	504	626	1.958
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0	0	1.604
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3.068	2.372	1.294

Obveze prema dobavljačima	17.308	6.812	4.831
Obveze prema zaposlenicima	1.120	1.080	923
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.189	1.563	442
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	3.790	4.790	1.383
UKUPNA PASIVA	268.878	249.213	248.321

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Na dan 31. prosinca 2020. godine bilanca poduzeća Ledo plus d.o.o. iznosila je 248.321.187 eura. Promatrajući bilancu na dan 31. prosinca 2021. uočljiv je blagi porast imovine poduzeća koja iznosi 249.213.441 eura. Iduće godine dolazi do još značajnijeg porasta, te bilanca iznosi 268.877.636 eura. Detaljna analiza bilance bit će prikazana kroz horizontalnu i vertikalnu analizu u daljnjem tekstu rada.

3.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji pruža važne informacije o uspješnosti poslovnog subjekta raznim korisnicima kako bi im pomogao pri donošenju poslovnih odluka. Navedeni izvještaj obuhvaća sve prihode, rashode, te eventualni gubitak ili dobitak ostvaren tijekom promatranog obračunskog razdoblja. Važno je da račun dobiti i gubitka pruži zainteresiranim korisnicima pouzdane, usporedive, fer i razumljive informacije. Ovo se postiže kroz primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika u području prihoda, rashoda, dobiti i gubitka. Prihodi se definiraju kao povećanje ekonomske koristi tijekom računovodstvenog razdoblja, izraženo kroz rast imovine ili smanjenje obveza. S druge strane, rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi tijekom računovodstvenog razdoblja, što se očituje kroz smanjenje imovine ili povećanje obveza. Sučeljavanjem ovih prihoda i rashoda utvrđuje se konačni dobitak ili gubitak koji je ostvaren tijekom specifičnog vremenskog razdoblja. Time se pruža ključan uvid u financijski performans poslovnog subjekta i omogućuje donositeljima odluka da ocijene njegovu uspješnost i buduću održivost (Gulin, D. i dr., 2003:72). U sljedećoj je tablici prikazan račun dobiti i gubitka za poduzeće Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022.

Tablica 2 Račun dobiti i gubitka Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022. u tisućama eura

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.
Poslovni prihodi	165.076	138.438	123.614
Prihodi od prodaje	160.357	136.140	120.248
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	109	110	103
Ostali prihodi	4.609	2.188	3.263
Poslovni rashodi	154.036	128.502	116.645
Promjena vrijednosti zaliha	-6.228	59	-508
Troškovi sirovina i materijala	63.765	51.457	47.443
Troškovi prodane trgovačke robe	31.487	27.061	22.174
Ostali vanjski troškovi	22.878	13.592	12.048
Trošak osoblja	22.377	20.270	18.663
Amortizacija	12.021	11.224	10.842
Ostali troškovi	6.248	5.222	5.467
Vrijednosna usklađenja	1.081	321	278
Rezerviranja	-511	-703	133
Ostali poslovni rashodi	917	0	105
Financijski prihodi	337	269	711
Prihodi od kamata	0.5	6	323
Tečajne razlike	336	264	388
Financijski rashodi	827	4.548	7.500
Rashodi s osnove kamata	507	4.224	7.032
Tečajne razlike	320	304	468

Ostali financijski rashodi	0	20	0
Ukupni prihodi	165.413	138.707	124.325
Ukupni rashodi	154.863	133.051	124.145
Dobit prije oporezivanja	10.550	5.657	180
Porez na dobit	2.576	823	354
Neto dobit	7.974	4.833	-174

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

U tablici 2 prikazan je račun dobiti i gubitka za tri promatrane godine. Poduzeće ostvaruje gubitak u 2020. godini u iznosu od 174.031 eura. Sljedeće dvije godine posluje s dobitkom i to s 4.833.490 eura u 2021. godini, te 7.974.181 eura u 2022. godini.

3.3. Bilješke uz financijske izvještaje

„Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanom toku“ (Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, 2015). Drugim riječima, bilješke obuhvaćaju sve potrebne informacije za razumijevanje i analizu osnovnih financijskih izvještaja, a njihov je sadržaj propisan Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja. Bilješke su sastavni dio financijskih izvještaja i pružaju detaljniju analizu financijskih informacija kako internim tako i eksternim korisnicima.

Ove bilješke se obično dijele na dvije glavne skupine. Prva skupina bilješki fokusira se na računovodstvene politike primijenjene pri sastavljanju financijskih izvještaja. Ovdje se objašnjavaju različiti računovodstveni principi, kao što su načini vrednovanja imovine, metode amortizacije, priznavanje prihoda i rashoda te ostali računovodstveni standardi koji su primijenjeni u izradi izvještaja. Druga skupina bilješki služi za dodatna objašnjenja izvještaja i pruža detalje o specifičnim stavkama u financijskim izvještajima. To uključuje informacije o dugoročnim zajmovima, uvjetima leasinga, emisiji dionica i ostalim relevantnim transakcijama ili događajima koji mogu utjecati na financijske izvještaje. Ove bilješke su ključne za bolje

razumijevanje i analizu financijskih izvještaja te pružaju dublji uvid u financijski položaj i performanse subjekta (Vidučić, 2006.).

4. Analiza financijskih izvještaja

U ovome će se poglavlju najprije provesti horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti gubitka. Nastavno s analizom, prikazat će se i pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

4.1. Horizontalna analiza

Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize, koja omogućuje uočavanje tendencija i dinamike promjena u temeljnim financijskim izvještajima. Vrijeme je ključna varijabla u horizontalnoj analizi jer nam omogućuje usporedbu financijskih elemenata između različitih razdoblja. Stoga, za kvalitetnu analizu potrebno je raspolagati podacima za najmanje dvije godine, pri čemu se jedna godina može odrediti kao baza za usporedbu s ostalim razdobljima. Na temelju toga, mogu se donijeti zaključci o kretanju pojedinih stavki tijekom promatranog razdoblja, što omogućuje identifikaciju problematičnih područja poslovanja (Šarlija, 2009). U sljedećoj je tablici prikazana horizontalna analiza na temelju podataka iz bilance poduzeća Ledo plus d.o.o.

Tablica 3 Horizontalna analiza bilance Ledo plus d.o.o.

Naziv pozicije	2022/2021	2021/2020
AKTIVA		
Dugotrajna imovina	0,13%	-2,44%
Nematerijalna imovina	-2,68%	-2,35%
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	81,15%	18,48%
Goodwill	0,00%	0,00%
Nematerijalna imovina u pripremi	/	81,39%
Ostala nematerijalna imovina	-3,82%	-3,68%
Materijalna imovina	7,17%	-2,30%

Zemljište	0,00%	0,00%
Građevinski objekti	-2,44%	0,68%
Postrojenja i oprema	2,41%	-0,42%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	22,77%	6,05%
Predujmovi za materijalnu imovinu	90,41%	91,03%
Materijalna imovina u pripremi	79,25%	-166,21%
Ostala materijalna imovina	6,98%	-22,74%
Ulaganje u nekretnine	-6.498,57%	57,44%
Dugotrajna financijska imovina	1,09%	-92,86%
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	/	0,22%
Ulaganja u vrijednosne papire	/	/
Dani zajmovi, depoziti i slično	100,00%	/
Potraživanja od kupaca	2,49%	-11,58%
Odgođena porezna imovina	100,00%	/
Kratkotrajna imovina	29,93%	12,83%
Zalihe	34,62%	24,57%
Sirovine i materijal	13,27%	14,90%
Proizvodnja u tijeku	-73,91%	-5,50%
Gotovi proizvodi	64,89%	0,15%
Trgovačka roba	36,51%	33,53%
Predujmovi za zalihe	15,67%	72,10%
Potraživanja	2,19%	1,01%
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	18,62%	-93,34%
Potraživanja od kupaca	-4,87%	49,99%

Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	75,36%	-805,73%
Potraživanja od države i drugih institucija	-16,67%	-392,08%
Ostala potraživanja	0,78%	-43,00%
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	/	/
Novac u banci i blagajni	45,59%	12,21%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	32,21%	26,79%
Ukupna aktiva	7,31%	0,36%
PASIVA		
Kapital i rezerve	3,41%	74,98%
Temeljni kapital	0,00%	0,00%
Kapitalne rezerve	0,00%	76,29%
Zadržana dobit	49,04%	-8,84%
Dobit ili gubitak poslovne godine	39,39%	103,60%
Rezerviranja	4,82%	-24,76%
Dugoročne obveze	-3,82%	-4.418,47%
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	/	/
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	-45,55%	36,20%
Odgođena porezna obveza	100,00%	/
Kratkoročne obveze	50,56%	11,25%
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	-24,10%	-212,87%
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	/	/

Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	22,68%	45,44%
Obveze prema dobavljačima	60,64%	29,09%
Obveze prema zaposlenicima	3,59%	14,54%
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	50,99%	71,72%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	-26,37%	71,12%
UKUPNA PASIVA	7,31%	0,36%

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Uspoređujući podatke iz bilance za 2021. godinu u odnosu na 2020. uočava se smanjenje dugotrajne imovine društva za 2,44%. Unutar nematerijalne imovine, koja je smanjena za 2,35%, najveća se promjena odvila u nematerijalnoj imovini u pripremi, koja je uvećana za 81,39%. Materijalna je imovina smanjena za 2,30%, ponajviše zbog smanjenja materijalne imovine u pripremi u iznosu od 166,21%, te smanjenju dugotrajne financijske imovine za 92,86%. Kratkotrajna imovina bilježi porast od 12,83%, čemu najviše pridonosi rast zaliha za 24,57%. Unutar zaliha, najviše se povećanje odvalo u predujmovima za zalihe u iznosu od 72,10%, te povećanje trgovačke robe za 33,53%. Potraživanja od kupaca porasla su za 49,99%. Povećanje novca i novčanih ekvivalenata u vrijednosti od 12,21% sugerira da poduzeće nema poteškoća s naplatom svojih potraživanja. Unutar pasive, kapital i rezerve povećane su za čak 74,98% posto što je izuzetno povoljno za poduzeće. Kratkoročne obveze su se povećale za 11,25%, kao rezultat povećanja svake kategorije unutar kratkoročnih obveza (obveze prema dobavljačima, zaposlenicima i dr.) osim obveza prema poduzetnicima unutar grupe, koje su smanjene za 212,87%. Smanjenje dugoročnih obveza od 4.418,47% implicira da poduzeće otplaćuje svoje obveze i ne zadužuje se dodatno što je pozitivno.

Analizom podataka iz bilance za 2021. godinu u odnosu na 2020. došlo se do zaključaka da se dugotrajna imovina društva povećala za 0,13%. Unutar dugotrajne imovine, najveća se promjena odvila u slučaju ulaganja u nekretnine, koja su umanjena za 6.498,57%. Kratkotrajna imovina porasla je za 29,93%. Unutar kratkotrajne imovine povećane su zalihe za 34,62%, a potraživanja od kupaca smanjenja su za 4,87%. Novac i novčani ekvivalenti bilježe rast od 45,59%, što implicira da je poduzeće poboljšalo naplatu svojih potraživanja. S druge strane

došlo je do povećanja kratkoročnih obveza u ukupnom iznosu od 50,56%, što znači da je likvidnost poduzeća umanjena, jer su obveze povećane više od kratkotrajne imovine. Za rast kratkoročnih obveza najzaslužnije su obveze prema dobavljačima (60,64%) te obveze za poreze, doprinose i slična davanja (50,99%). Nadalje u pasivi, kapital i rezerve povećane su za 3,41%, a dugoročne obveze smanjene za 3,82%, što je pozitivna stavka.

Analizirajući promatrano razdoblje, može se izvući nekoliko zaključaka o poslovanju poduzeća. Kod kratkotrajne se imovine uočava tendencija rasta, no ona je manja od porasta kratkoročnih obveza, što upućuje na smanjenje likvidnosti. Dugotrajna imovina u prvom je razdoblju smanjena, dok je u sljedećoj godini došlo do blagog povećanja. Veći porast dugoročnih obveza od dugotrajne imovine znači da se dio kratkoročnih obveza pokriva iz dugoročnih kredita. Kontinuirano smanjenje dugoročnih obveza indikator je da Ledo otplaćuje svoje dugove redovno i uredno. Osim otplaćivanja obveza, društvo je značajno povećalo kapital što se ocjenjuje kao izuzetno poželjno.

Na tablici broj 4 prikazana je horizontalna analiza na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.

Tablica 4 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Ledo plus d.o.o.

Naziv pozicije	2022/2021	2021/2020
Poslovni prihodi	16,14%	10,71%
Prihodi od prodaje	15,10%	11,67%
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-1,20%	6,81%
Ostali prihodi	52,53%	-49,13%
Poslovni rashodi	16,58%	9,23%
Promjena vrijednosti zaliha	100,95%	958,66%
Troškovi sirovina i materijala	19,30%	7,80%
Troškovi prodane trgovačke robe	14,06%	18,06%
Ostali vanjski troškovi	40,59%	11,36%

Trošak osoblja	9,42%	7,93%
Amortizacija	6,63%	3,40%
Ostali troškovi	16,42%	-4,71%
Vrijednosna usklađenja	70,35%	13,45%
Rezerviranja	-37,62%	119,00%
Ostali poslovni rashodi	100,00%	/
Financijski prihodi	20,10%	-163,99%
Prihodi od kamata	-998,27%	-5.569,84%
Tečajne razlike	21,67%	-47,09%
Financijski rashodi	-449,95%	-64,89%
Rashodi s osnove kamata	-733,18%	-66,47%
Tečajne razlike	5,01%	-53,94%
Ostali financijski rashodi	/	100,00%
Ukupni prihodi	16,14%	10,37%
Ukupni rashodi	14,08%	6,69%
Dobit prije oporezivanja	46,38%	96,82%
Porez na dobit	68,03%	56,98%
Neto dobit	39,39%	103,60%

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Prihodi od prodaje u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu su porasli za 11,67%, te su se samim time ukupni poslovni prihodi povećali za 10,71%. Ukupni poslovni rashodi u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu bilježe rast za 9,23%, a najveći rast primijećen je kod promjene vrijednosti zaliha za 958,66%. Troškovi prodane robe povećali su se za 18,06%. Financijski prihodi umanjani su za 163,99%, a rashodi za 64,89%. Povećanje ukupnih prihoda za 10,37%

i ukupnih rashoda za 6,69% izazvali su povoljni financijski rezultat, te je u konačnici vidljiva porast neto dobiti za 103,60%.

Usporedbom podataka 2022. godine u odnosu na 2021. uočava se kako su se prihodi od prodaje povećali za 15,10%, te su i ostali poslovni prihodi porasli za 52,53%. Sveukupno, poslovni prihodi bilježe porast od 16,14%. Troškovi prodane robe također su porasli i to za 14,06%, što doprinosi porastu ukupnih poslovnih rashoda za 16,58%. Financijski prihodi porasli su za 20,10%, dok su se financijski rashodi smanjili za 449,95%, ponajviše zbog velikog smanjenja rashoda s osnove kamata (733,18%). Naposljetku, u 2022. došlo je do porasta neto dobiti od 39,39% u odnosu na godinu ranije.

Analizirajući čitavo promatrano razdoblje, uočava se kako je prisutan trenda rasta i poslovnih prihoda i rashoda. Financijski su rashodi prvo zabilježili povećanje, zatim smanjenje, dok se financijski rashodi iz godine u godinu smanjuju. Ipak, poduzeće je i 2021. i 2022. godine povećavalo dobit, s time da je veća porast dobiti zabilježena 2021. godine.

4.2. Vertikalna analiza

Pri provedbi vertikalne analize, koriste se strukturni financijski izvještaji, kako bi se sagledala struktura i sastav financijskih izvještaja za određeno razdoblje. Ova analiza omogućuje identifikaciju udjela svakog pojedinog elementa u ukupnim financijskim izvještajima. Standardna praksa je da se kod bilance aktiva i pasiva izjednače s brojem 100, kao baza za daljnju usporedbu njihovih udjela. Kod računa dobiti i gubitka, kao bazna pozicija uglavnom se koriste neto prodaja ili ukupni prihodi. Dakle, prilikom analize strukturnih financijskih izvještaja, fokus je na raščlanjivanju i razumijevanju sastavnih dijelova (Šarlija, 2009). Na tablici 5 prikazana je vertikalna analiza na temelju podataka iz bilance poduzeća Ledo plus d.o.o.

Tablica 5 Vertikalna analiza bilance Ledo plus d.o.o.

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.
AKTIVA			
Dugotrajna imovina	75,90%	81,78%	84,08%

Nematerijalna imovina	60,00%	66,47%	68,28%
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0,34%	0,07%	0,06%
Goodwill	16,46%	17,76%	17,82%
Nematerijalna imovina u pripremi	0,00%	0,25%	0,05%
Ostala nematerijalna imovina	43,20%	48,39%	50,35%
Materijalna imovina	15,19%	15,22%	15,62%
Zemljište	1,30%	1,40%	1,40%
Građevinski objekti	1,85%	2,04%	2,03%
Postrojenja i oprema	8,03%	8,46%	8,52%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	0,77%	0,64%	0,61%
Predujmovi za materijalnu imovinu	0,80%	0,08%	0,01%
Materijalna imovina u pripremi	0,10%	0,02%	0,06%
Ostala materijalna imovina	2,34%	2,35%	2,89%
Ulaganje u nekretnine	0,00%	0,23%	0,10%
Dugotrajna financijska imovina	0,08%	0,08%	0,16%
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0,00%	0,08%	0,08%
Ulaganja u vrijednosne papire	0,00%	0,00%	0,08%
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,08%	0,00%	0,00%
Potraživanja od kupaca	0,01%	0,01%	0,02%
Odgođena porezna imovina	0,61%	0,00%	0,00%
Kratkotrajna imovina	23,96%	18,11%	15,85%
Zalihe	9,82%	6,93%	5,25%
Sirovine i materijal	3,36%	3,14%	2,68%
Proizvodnja u tijeku	0,05%	0,10%	0,11%

Gotovi proizvodi	3,14%	1,19%	1,19%
Trgovačka roba	2,12%	1,45%	0,97%
Predujmovi za zalihe	1,14%	1,04%	0,29%
Potraživanja	6,16%	6,50%	6,46%
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	1,82%	1,60%	3,11%
Potraživanja od kupaca	3,94%	4,45%	2,23%
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	0,00%	0,00%	0,01%
Potraživanja od države i drugih institucija	0,11%	0,13%	0,66%
Ostala potraživanja	0,29%	0,31%	0,45%
Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	0,00%	0,00%	0,02%
Novac u banci i blagajni	7,98%	4,68%	4,13%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,14%	0,10%	0,08%
Ukupna aktiva	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA			
Kapital i rezerve	87,16%	90,83%	22,81%
Temeljni kapital	0,00%	0,00%	0,00%
Kapitalne rezerve	80,52%	86,87%	20,67%
Zadržana dobit	3,67%	2,02%	2,21%
Dobit ili gubitak poslovne godine	2,97%	1,94%	-0,07%
Rezerviranja	0,66%	0,68%	0,85%
Dugoročne obveze	1,40%	1,57%	71,34%
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0,00%	0,00%	70,33%

Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	1,00%	1,57%	1,01%
Odgođena porezna obveza	0,40%	0,00%	0,00%
Kratkoročne obveze	9,37%	5,00%	4,45%
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0,19%	0,25%	0,79%
Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0,00%	0,00%	0,65%
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	1,14%	0,95%	0,52%
Obveze prema dobavljačima	6,44%	2,73%	1,95%
Obveze prema zaposlenicima	0,42%	0,43%	0,37%
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	1,19%	0,63%	0,18%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	1,41%	1,92%	0,56%
UKUPNA PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Promatrajući podatke iz bilance dobivene vertikalnom analizom, primjećuje se kako je dugotrajna imovina poduzeća u 2020. godini veća za gotovo 70% u odnosu na kratkotrajnu imovinu. Primjetan je postupni pad udjela dugotrajne imovine u aktivi, od 84,08% 2020. godine, do 75,90% 2022. godine. Nasuprot dugotrajnoj, kratkotrajna imovina bilježi blagi rast kroz godine, od 15,85% u 2020. godini do 23,96% u 2022. godini.

U strukturi pasive 2020. godine ukupni kapital iznosi 22,81%. Nizak udio kapitala u prvoj godini signalizira da je poduzeće svoju imovinu financiralo kapitalom do svega 23%, a ostatak je bio financiran kroz obveze. Već sljedeće godine dolazi do velike promjene gdje je zabilježen visok porast udjela kapitala na 90,83%. Dugoročne obveze 2020. godine iznose 71,34%, sljedeće godine 1,53%, dok posljednje godine čine tek 1,40% pasive. Drastičan pad udjela dugoročnih obveza posljedica je otplate zajmova od povezanih društava u 2021. godini. Kretanje kratkoročnih obveza nije zabilježilo veće promjene: 2020. one iznose 4,45%, sljedeće

godine 5,00%, te u 2022. godini kratkoročne obveze iznose 9,37%. Može se uočiti kako poduzeće kratkoročne obveze financira više od dobavljača, a manje kreditima banaka.

Na tablici pod brojem 6 prikazana je vertikalna analiza na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.

Tablica 6 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Ledo plus d.o.o.

Naziv pozicije	2022.	2021.	2020.
Poslovni prihodi	102,94%	101,69%	102,80%
Prihodi od prodaje	100,00%	100,00%	100,00%
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0,07%	0,08%	0,09%
Ostali prihodi	2,87%	1,61%	2,71%
Poslovni rashodi	96,06%	94,39%	97,00%
Promjena vrijednosti zaliha	-3,88%	0,04%	-0,42%
Troškovi sirovina i materijala	39,76%	37,80%	39,45%
Troškovi prodane trgovačke robe	19,64%	19,88%	18,44%
Ostali vanjski troškovi	14,27%	9,98%	10,02%
Trošak osoblja	13,95%	14,89%	15,52%
Amortizacija	7,50%	8,24%	9,02%
Ostali troškovi	3,90%	3,84%	4,55%
Vrijednosna usklađenja	0,67%	0,24%	0,23%
Rezerviranja	-0,32%	-0,52%	0,11%
Ostali poslovni rashodi	0,57%	0,00%	0,09%
Financijski prihodi	0,21%	0,20%	0,59%
Prihodi od kamata	0,00%	0,00%	0,27%

Tečajne razlike	0,21%	0,19%	0,32%
Financijski rashodi	0,52%	3,34%	6,24%
Rashodi s osnove kamata	0,32%	3,10%	5,85%
Tečajne razlike	0,20%	0,22%	0,39%
Ostali financijski rashodi	0,00%	0,01%	0,00%
Ukupni prihodi	103,15%	101,89%	103,39%
Ukupni rashodi	96,57%	97,73%	103,24%
Dobit prije oporezivanja	6,58%	4,16%	0,15%
Porez na dobit	1,61%	0,60%	0,29%
Neto dobit	4,97%	3,55%	-0,14%

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Promatrajući podatke iz računa dobiti i gubitka dobivene vertikalnom analizom, primjećuje se kako su poslovni prihodi za sve tri godine bili gotovo jednaki. Poslovni rashodi variraju na razini od 94% do 97%, s time da su najznačajnije stavke troškovi sirovina i materijala te troškovi prodane trgovačke robe. Financijski prihodi čine manje od 1%, a financijski rashodi bilježe tendenciju pada kroz godine. Ukupni rashodi 2020. godine iznose 103,24%, te su u sljedeće dvije godine nešto manji (oko 97%). Poduzeće 2020. godine posluje s gubitkom, što je posljedica novonastale pandemije. Primjetan je oporavak 2021. godine, kao i blago poboljšanje 2022. godine, te poduzeće treba nastojati zadržati pozitivan trend poslovanja.

4.3. Financijski pokazatelji

Osim horizontalne i vertikalne analize, poslovanje se može sagledati koristeći različite pokazatelje. Analiza putem ovih pokazatelja je jedna od najčešće primjenjivanih metoda i pruža sveobuhvatan uvid u stanje poduzeća, ističući njegove inherentne prednosti i ograničenja. Pokazatelji odgovaraju na pitanja poput koliki je obim financiranja iz vanjskih

izvora, razina likvidnosti, efikasnost upravljanja gotovinom, optimalna iskoristivost imovine, povrat na uloženo te ulaganja u poslovanje i sl.

Žager i dr. (2017:43) smatraju kako su upravo financijski pokazatelji najznačajniji instrumenti analize financijskih izvještaja. Postupak dobivanja pokazatelja uključuje dijeljenje dviju ekonomskih veličina kako bi se uspostavio njihov odnos. Financijski se pokazatelji obično dijele u dvije skupine, i to po kriteriju vremenske dimenzije. Pokazatelji koji se temelje na podacima iz izvještaja o dobiti pokrivaju poslovanje poduzeća tijekom određenog razdoblja (najčešće godina dana). Pokazatelji na temelju podataka iz bilance odnose se na točno određeni trenutak u kojem se sastavlja bilanca (najčešće zadnji dan u godini). (Žager i dr.,2017:43)

Donošenje poslovnih odluka zahtijeva informacije o trenutnom stanju poslovanja, identifikaciju problema, prepoznavanje prilika i predviđanje budućih trendova. Pokazatelji pružaju upravo te informacije i omogućuju menadžerima i voditeljima da dobiju jasnu sliku o poslovanju poduzeća. Financijski se omjeri mogu podijeliti na pet različitih skupina:

1. „pokazatelji likvidnosti,
2. pokazatelji zaduženosti,
3. pokazatelji aktivnosti,
4. pokazatelji ekonomičnosti,
5. pokazatelji profitabilnosti“ (Žager i dr.,2017:44).

Detaljni proračuni i tumačenje tih pokazatelja za poduzeće Ledo plus d.o.o. u analiziranom vremenskom okviru prikazani su u nastavku.

4.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Omjeri likvidnosti služe za procjenu sposobnosti poduzeća da ispuni svoje kratkoročne obveze. Uspoređuju iznos tekućih obveza s dostupnim tekućim izvorima sredstava koji mogu biti korišteni za njihovo podmirenje. Također, pružaju informacije o trenutnoj solventnosti i financijskoj stabilnosti poduzeća u nepovoljnim uvjetima (Van Horne i Wachowicz, 2014:138). U sljedećoj su tablici prikazani pokazatelji likvidnosti poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje 2020. do 2022.

Tablica 7 Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti	2022.	2021.	2020.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,85	0,94	0,93
Koeficijent tekuće likvidnosti (tekući odnos)	2,56	3,62	3,56
Koeficijent ubrzane likvidnosti (brzi odnos)	1,51	2,24	2,38
Koeficijent financijske stabilnosti	0,86	0,89	0,89

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Koeficijent tekuće likvidnosti mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze pomoću kratkotrajne imovine. Samim time, ovo je pokazatelj likvidnosti najvišeg stupnja jer u odnos dovodi pokriće i potrebe za kapitalom u roku od jedne godine. Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je oko 2. Ako je ona niža od 1,50, to upućuje da poduzeće može ostati bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza (Šarlija, 2009). Ovaj je koeficijent za promatrano poduzeće u prve dvije godine bio veći od 3, što nije nužno poželjno budući da visok iznos ovog koeficijenta može značiti da poduzeće ne koristi svoja sredstva na efikasan način. U posljednjoj promatranoj godini, koeficijent je snižen na 2,56, što je bliže poželjnoj razini.

Koeficijent ubrzane likvidnosti mjerilo je likvidnosti drugog stupnja. Računa se na način da se kratkotrajna imovina umanji za iznos zaliha, te se ta veličina dijeli iznosom ukupnih kratkoročnih obveza. Dakle, odgovara se na pitanje ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstava da podmiri dospjele obveze, a bez prodaje zaliha. Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je 1, a preporučena minimalna vrijednost je 0,90 (Šarlija, 2009). Promatrano poduzeće u sve tri godine bilježi iznos veći od 1, što implicira da je poduzeće sposobno podmirivati kratkoročne dospjele obveze bez prodaje zaliha. Primjetan je trend smanjenja koeficijenta kroz godine, no poduzeće je i dalje likvidno.

Žager i dr. (2017:291) navodi kako: „koeficijent financijske stabilnosti uvijek mora biti manji od jedan. Smanjenje koeficijenta financijske stabilnosti, za razliku od ostalih pokazatelja likvidnosti, pozitivna je tendencija, što znači da se u tome slučaju likvidnost i financijska stabilnost povećava jer se sve manji dio glavnice i dugoročnih obveza koristi za financiranje dugotrajne, a sve veći dio koristi se za financiranje kratkotrajne imovine.“ Drugim riječima,

smanjenje koeficijenta financijske stabilnosti uzrokovano je smanjenjem radnog kapitala. Uočava se kako je koeficijent u prve dvije godine jednak i iznosi 0,89, dok se posljednje godine blago smanjuje na 0,86, što je poželjno. Dakle, društvo koristi većinski dio dugoročnih izvora za financiranje kratkotrajne imovine, a samo mali dio dugoročnih izvora (do 14%) služi za financiranje dugotrajne imovine.

4.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Omjeri zaduženosti, poznati i kao omjeri financijske poluge, ukazuju do koje se mjere poduzeće financira dugom, odnosno tuđim izvorima sredstava. Pružaju informacije o stupnju rizika ulaganja u poduzeće, odnosno o tome koliko se financijskih sredstava koristi iz posuđenih izvora. Visoka razina zaduženosti može smanjiti financijsku fleksibilnost poduzeća, otežati pronalazak novih investitora i povećati rizik od bankrota. Međutim, važno je napomenuti da zaduženost nije uvijek negativna. Ako se zaduženost pažljivo kontrolira i prati tijekom vremena, te se posuđena sredstva koriste na ispravan način, zaduženost može rezultirati povećanjem povrata na investiciju (Šarlija, 2009). U sljedećoj su tablici prikazani pokazatelji zaduženosti poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje 2020. do 2022.

Tablica 8 Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti	2022.	2021.	2020.
Koeficijent zaduženosti	0,11	0,07	0,76
Koeficijent vlastitog financiranja	0,87	0,91	0,23
Omjer duga i glavnice	0,02	0,02	3,13
Stupanj pokrića I	1,15	1,11	0,27
Stupanj pokrića II	1,17	1,13	1,12

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Koeficijent zaduženosti izražava koliko poduzeće ovisi o zaduživanju kao izvoru financiranja, odnosno koliki je udio imovine stečen putem zaduživanja. Veći koeficijent ukazuje na veći rizik jer znači da je veći dio imovine poduzeća financiran dugom. Idealno, koeficijent zaduženosti bi trebao biti 50% ili manji kako bi se smanjio financijski rizik (Šarlija, 2009). Godine 2020. poduzeće se financiralo tuđim izvorima sredstava na visokoj razini od 76%, što ne zadovoljava spomenuti kriterij. Sljedeće godine dolazi do velike promjene, gdje taj iznos pada na 7%, zatim 11%, što je poželjnije.

Koeficijent vlastitog financiranja, suprotno prethodnom koeficijentu, govori koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala. Njegova vrijednost bi trebala biti jednaka ili veća od 50%. Prve godine u promatranom razdoblju koeficijent je na razini od 23%, dok je sljedeće godine koeficijent porastao na razinu od 91%, te posljednje promatrane godine iznosi 87%. Ovaj pokazatelj potvrđuje da je poduzeće prve godine bilo visoko zaduženo, budući da je postotak financiranja kapitalom značajno ispod 50%.

Sljedeći koeficijent mjeri omjer duga i glavnice. Konzervativno pravilo granice zaduživanja glasi 1:1. Najčešće se gornja granica omjera duga i kapitala postavlja na 2:1. Visoka vrijednost ovog koeficijenta može ukazivati na potencijalne teškoće u povratu posuđenih sredstava i isplati kamata (Šarlija, 2009). Promatrajući 2020. godinu, ovaj koeficijent je na razini višoj od 3, odnosno za 2020. godinu, na 1 euro glavnice dolazi 3,13 eura ukupnih obveza. Međutim, u posljednje dvije godine, na 1 euro glavnice dolaze 0,02 eura ukupnih obaveza. Smanjenje ovog koeficijenta uzrokovano je smanjenjem dugoročnih obveza, što predstavlja pozitivan razvoj.

Prema Šarlija, „Stupanj pokrića I. i II. govore o pokriću dugotrajne imovine glavnicom (stupanj pokrića I.), tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze (stupanj pokrića II.).“ Oba se pokazatelja mjere na temelju podataka iz bilance. Vrijednost pokazatelja stupnja pokrića II. treba biti veća od jedan. Razlog tome je što dio dugoročnih izvora, radi održanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine. Stoga, pokazatelje stupnja pokrića moguće je razmatrati i kao pokazatelje likvidnosti (Šarlija, 2009). S obzirom da je stupanj pokrića II. u sve tri godine veći od 1, poduzeće zadovoljava spomenute kriterije, odnosno više od jedne jedinice dugotrajne imovine može se pokriti vlastitim kapitalom i tuđim dugoročnim izvorima financiranja. Drugim riječima, poduzeće je u mogućnosti upotrijebiti dio dugoročnih sredstava za financiranje kratkotrajne imovine.

Nakon iznošenja pokazatelja zaduženosti, moguće je izvući nekoliko zaključaka. Prvu godinu promatranog razdoblja karakterizira vrlo visoka zaduženost, te posljedično, niski stupanj

vlastitog financiranja. Visoka vrijednost omjera duga i glavnice ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata. Međutim, 2021. godine dolazi do velikih promjena zbog naglog pada dugoročnih obveza te povećanja kapitala. Zajmovi od povezanih društva u 2021. godini iznose 0 kuna, što je uzrokovalo najveću razliku pri analizi poslovnih podataka. Značajno su povećane kapitalne rezerve, i zadržana je dobit gotovo dvostruka veća nego prethodne godine, a pozitivan trend nastavio se i na 2022. godinu. Stoga, za razliku od prve godine, sljedeće dvije imaju povoljne rezultate za svaki promatrani koeficijent zaduženosti.

4.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti omogućuju procjenu učinkovitosti upravljanja imovinom poduzeća i pokazuju koliko brzo se imovina pretvara u prihod. Oni pomažu u identifikaciji potencijalnih problema u upravljanju zalihama, naplati potraživanja i korištenju imovine. Kada je poznat koeficijent obrta, moguće je izračunati prosječne dane vezivanja sredstava, odnosno prosječno trajanje obrta. Uglavnom se upućuje na to da je poželjno postići visok koeficijent obrta kako bi se smanjilo trajanje vezivanja imovine, što ukazuje na efikasnost i brzu pretvorbu imovine u prihod (Šarlija, 2009). U sljedećoj su tablici prikazani pokazatelji aktivnosti poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje 2020. do 2022.

Tablica 9 Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti	2022.	2021.	2020.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,62	0,56	0,50
Trajanje obrta ukupne imovine (dani)	593,31	655,79	729,03
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	0,81	0,68	0,60
Trajanje obrta dugotrajne imovine (dani)	450,30	536,32	612,95
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2,57	3,07	3,16
Trajanje obrta kratkotrajne imovine (dani)	142,16	118,79	115,53

Koeficijent obrta potraživanja	9,66	8,38	7,48
Trajanje naplate potraživanja (dani)	37,79	43,53	48,80
Koeficijent obrta zaliha	1,19	1,57	1,70
Prosječna starost zaliha (dani)	306,18	232,93	214,41

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Koeficijent obrta ukupne imovine ukazuje koliko se puta ukupna imovina tvrtke obrne unutar jedne godine, odnosno koliko uspješno tvrtka koristi svoju imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Ovo je najčešće korišten pokazatelj aktivnosti koji pokazuje koliko imovine je potrebno za ostvarenje određenog obujma prodaje ili, suprotno, koliko prihoda iz prodaje generira svaka uložena jedinica imovine (Šarlija, 2009). Za ovaj je koeficijent poželjna što veća vrijednost. Iz tablice je uočljivo kako su koeficijenti obrtaja ukupne imovine u sve tri godine promatranog razdoblja manji od 1, što implicira da je poduzeće na jednu jedinicu imovine 2020. ostvarilo 0,50 eura, 2020. 0,56 eura, a 2021. 0,62 eura prihoda. Iako je vidljiv blagi trend rasta, ovi iznosi su i dalje jako niski.

Obrt dugotrajne imovine predstavlja omjer ukupnih prihoda i fiksne imovine, a odražava koliko učinkovito poduzeće koristi dugotrajnu imovinu kako bi generiralo prihode. Visoka vrijednost ovog pokazatelja često ukazuje na efikasno iskorištavanje dugotrajne imovine za stvaranje prihoda, jer to znači da je manje sredstava vezano u fiksnoj imovini kako bi se generirali prihodi. Smanjenje ovog pokazatelja može upućivati na prekomjerno ulaganje u postrojenja, opremu ili druge stalne resurse (Šarlija, 2009). Vrijednost koeficijenta obrtaja potraživanja bi trebala biti što viša, a samim time poduzeće ima kraće prosječno trajanje naplate potraživanja. Promatrajući tablicu, vidljivo je da se ovaj koeficijent kreće u rasponu od 0,60 do 0,81. I kod ovog je pokazatelja vidljiv blagi trend rasta, no potrebno ga je dovesti na višu razinu.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine prikazuje koliko puta se kratkotrajna imovina poduzeća promijeni tijekom jedne godine, tj. izražava koliko je učinkovito poduzeće u iskorištavanju kratkotrajne imovine za stvaranje prihoda (Šarlija, 2009). Iz tablice se da iščitati kako je poduzeće Ledo plus d.o.o. u 2020. godini na jednu jedinicu kratkotrajne imovine ostvarilo 3,16 eura prihoda, sljedeće godine taj koeficijent iznosi 3,07, te se u 2021. godini smanjuje na 2,57.

Koeficijent obrta potraživanja uspoređuje prihod od prodaje s iznosom potraživanja. Iz dobivene vrijednosti koeficijenta može se odrediti koliko traje prosječno razdoblje naplate

potraživanja (Šarlija, 2009). Vrijednost koeficijenta obrtaja potraživanja bi trebala biti što veća. Posljedično tome, poduzeće će imati kraće prosječno trajanje naplate potraživanja. Promatrajući tablicu, vidljivo je kako poduzeće Ledo plus d.o.o. nema problema s naplatom svojih potraživanja, budući da su vrijednosti koeficijenta dosta visoke i rastu iz godine u godinu. Tako je koeficijent obrtaja potraživanja 2022. bio najveći s vrijednosti od 9,66, što znači da je poduzeće na jednu jedinicu potraživanja ostvarilo 9,66 eura prihoda od prodaje. Obrtaji potraživanja su povoljni i rastu kroz vrijeme.

Koeficijent obrta zaliha izražava koliko puta se zalihe obrnu tijekom jedne godine. Budući da su zalihe najmanje likvidna imovina, poželjno je imati višu vrijednost ovog koeficijenta. Međutim, ako je koeficijent znatno veći od prosjeka u industriji, to bi moglo ukazivati na moguće smanjenje prodaje tvrtke zbog problema s adekvatnošću zaliha robe (Šarlija, 2009). U ovom slučaju, zalihe Leda najviše puta su se obrnule 2020. godine i to 1,70 puta, dok se ta vrijednost smanjivala 2021. i 2022. godine, no ostala je na razini 1,19 ili više. Viši obrtaj zaliha u Ledu bi svakako pozitivno utjecao na njihovo poslovanje, zbog brzog okretanja proizvoda na tržištu te minimiziranja rizika od zastare zaliha.

Najpovoljniji pokazatelj aktivnosti je koeficijent obrta potraživanja. Iako je kod koeficijenata obrta ukupne i dugotrajne imovine primjetan blagi rast, poduzeće treba nastojati poboljšati ove pokazatelje aktivnosti, kao i koeficijent obrta zaliha.

4.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti prikazuju odnos prihoda i rashoda te se pomoću njih može ocijeniti učinkovitost poslovanja. Iz navedenog se da zaključiti kako se ovi omjeri računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Uvriježeno je mišljenje kako je viša vrijednost koeficijenta ekonomičnosti preferirana (Žager i dr.,2017:51). U sljedećoj su tablici prikazani pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje 2020. do 2022.

Tablica 10 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti	2022.	2021.	2020.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,07	1,04	1,00

Ekonomičnost poslovanja	1,07	1,08	1,06
Ekonomičnost prodaje	5,09	5,03	5,42
Ekonomičnost financiranja	0,41	0,06	0,09

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja za svaku promatranu godinu iznosi 1 ili više, što znači da je ona zadovoljavajuća. Dakle, Ledo je unutar promatranog razdoblja na svaki euro rashoda zarađivao u rasponu od 1,00 do 1,07 eura prihoda.

Ekonomičnost poslovanja je svake godine bila veća od 1, što znači da je poduzeće u sve tri godine poslovalo s dobitkom. Najbolji pokazatelj ekonomičnosti je ekonomičnost prodaje, koja je u sve tri promatrane godine bila viša od 5.

Iz ekonomičnosti financiranja može se iščitati kako je poduzeće Ledo plus d.o.o. na jednu jedinicu financijskih rashoda uspjelo 2020. godine ostvariti 0,09 eura financijskih prihoda, te sljedeće godine 0,06 eura financijskih prihoda. Posljednje (2021.) godine pokazatelj se povećava i iznosi 0,41 eura.

Na temelju ovih pokazatelja može se zaključiti da je poslovanje poduzeća Ledo plus d.o.o. u promatranom razdoblju ocijenjeno kao ekonomično. Ekonomičnost ukupnog poslovanja je zadovoljavajuća, a ekonomičnost prodaje je iznimno visoka. Ekonomičnost financiranja pokazuje kako poduzeće u sve tri godine ostvaruje financijske prihode u odnosu na svoje rashode. Navedeno ukazuje na to da Ledo uspješno upravlja svojim financijama tijekom razdoblja promatranja.

4.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Postoje dvije vrste omjera profitabilnosti - omjeri koji mjere profitabilnost u odnosu na prihod od prodaje i omjeri koji mjere profitabilnost u odnosu na investicije. Kombinacija ovih omjera omogućuje procjenu ukupne profitabilnosti i učinkovitosti poslovanja poduzeća. Oni pružaju holistički uvid u sposobnost poduzeća da ostvari profit u odnosu na svoje prihode i investicije te omogućuju donošenje informiranih odluka o upravljanju

resursima i potencijalnom rastu i razvoju poduzeća (Van Horne i Wachowicz, 2014:148). U sljedećoj su tablici prikazani pokazatelji profitabilnosti poduzeća Ledo plus d.o.o. za razdoblje 2020. do 2022.

Tablica 11 Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti	2022.	2021.	2020.
Neto profitna marža	4,82%	3,48%	-0,14%
Neto rentabilnost imovine	2,97%	1,94%	-0,07%
Rentabilnost vlastitog kapitala	3,40%	2,14%	-0,31%

Izvor: izrada autorice temeljem podataka preuzetih sa službene web stranice Fine

Marža profita računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Neto profitna marža označava omjer neto dobiti i ukupnog prihoda, odnosno mjeri koliki je udio od ukupno realiziranih prihoda ostao vlasnicima poduzeća na raspolaganju nakon oporezivanja bruto dobiti. Također, ona ukazuje na sposobnost managementa pri vođenju poduzeća. Omjer neto dobiti u odnosu na ukupne prihode zapravo odražava omjer troškova i cijena u operacijama poduzeća (Šarlija, 2009). Neto marža profita je negativna u 2020. godini, što znači da je poduzeće ostvarilo neto gubitak, odnosno ostvareni rashodi bili su veći od prihoda. No, 2021. godine poduzeće ostvaruje dobit, te neto marža profita iznosi 3,48%. Sljedeće godine iznosi 4,82%, što implicira da je poduzeće iz ostvarenih prihoda ostvarilo gotovo 5 centi dobiti nakon oporezivanja.

Rentabilnost imovine, poznata i kao stopa povrata imovine (eng. *return on assets*) prikazuje uspješnost korištenja imovine prilikom stvaranja dobiti, odnosno intenzivnost imovine poduzeća. Što je niža dobit po novčanoj jedinici imovine, to je viši stupanj intenzivnosti imovine. Smatra se općim pravilom da vrijednosti ROA ispod 5% ukazuju na visoku intenzivnost imovine, dok se vrijednosti iznad 20% tumače kao znak niske intenzivnosti imovine. Viša intenzivnost zahtijeva dodatna ulaganja u poslovanje kako bi se postigla profitabilnost. Stopa povrata imovine značajno fluktuirala ovisno o industriji ili sektoru u kojem posluje poduzeće (Šarlija, 2009). ROA se odnosi na dobit koju poduzeće generira iz jedne novčane jedinice imovine. Budući da je ROA za 2020. godinu negativna, očigledno je kako

Ledo te godine nije ostvarivao dobit na temelju imovine. Sljedeće, 2021. godine poduzeće ostvaruje dobit, te ROA iznosi 1,94%. Posljednje promatrane godine dolazi do dodatnog porasta neto dobiti, i poduzeće na svaki euro imovine zarađuje 0,03 eura. S obzirom da su vrijednosti za sve tri promatrane godine niže od 5%, da se zaključiti kako Ledo plus d.o.o. ima visoku intenzivnost imovine. Razlog tome je što je osnova njihove djelatnosti kratkotrajna imovina, odnosno proizvodnja i prodaja sladoleda. Proizvodnja sladoleda zahtijeva specifičnu opremu i dobro opremljen proizvodni prostor kako bi se osigurala kvaliteta proizvoda i učinkovitost proizvodnje. Također, za skladištenje sirovina kao što su mlijeko, šećer, voće i arome, te gotovih proizvoda pod odgovarajućim uvjetima niske temperature, potrebni su značajni resursi.

Šarlija navodi kako: „Stopa povrata glavnice ili stopa profitabilnosti glavnice ili rentabilnost vlastitog kapitala (eng. *return on equity*) predstavlja možda i najznačajniji pokazatelj profitabilnosti.“ Dodaje da je usporedbom profitabilnosti vlastitog kapitala i profitabilnosti imovine, uzimajući u obzir kamatnu stopu koja odražava troškove korištenja tuđeg kapitala, moguće procijeniti koliko intenzivno poduzeće koristi financijsku polugu i koliko je isplativo koristiti vlastiti ili tuđi kapital. Ako su stope profitabilnosti vlastitog kapitala visoke, čak i više od stopa profitabilnosti imovine, tada bi se korištenje tuđeg kapitala moglo pokazati isplativim, i obratno. Iz tablice se da uočiti kako je 2020. godine ROE bila negativna, i tada poduzeće nije ostvarivalo dobit. Dolazi do rasta 2021. godine, gdje poduzeće zarađuje 2 centa na svaki euro koji je vlasnik uložio u poduzeće, te 2022. godine zarađuje 3 centa na svaki uloženi euro.

Iz pokazatelja profitabilnosti može se uočiti kako je 2020. godina zabilježila najgori rezultat po sva tri pokazatelja, i jedino su te godine zabilježeni negativni iznosi indikatora. U bilješkama se spominje kako je na poslovanje u 2020. godine značajno utjecala pandemija te razvoj bolesti COVID-19, što objašnjava nepovoljne rezultate. Sljedeće godine dolazi do oporavka, gdje su svi pokazatelji pozitivni, što sugerira povratak profitabilnosti. U posljednjoj je godini primjetno dodatno poboljšanje svih koeficijenata.

4.4. Bonitetno izvješće Dun & Bradstreet

Dun & Bradstreet (D&B) je globalna tvrtka koja se bavi pružanjem poslovnih informacija i analitike. Prema Dun & Bradstreet: „Bonitetna ocjena izvrsnosti predstavlja nadprosječnu bonitetnu vrijednost poslovnog subjekta. Temeljena je na financijskim izvještajima subjekta

za zadnju poslovnu godinu i predviđa sigurnost rada u sljedećih dvanaest mjeseci.“ Nadalje, navode kako poslovni subjekt može postići bonitetnu izvrsnost A, AA ili najvišu ocjenu AAA:

- A: poslovni subjekt spada u visoki razred bonitetne izvrsnosti u Hrvatskoj;
- AA: poslovni subjekt spada u viši razred bonitetne izvrsnosti u Hrvatskoj;
- AAA: poslovni subjekt spada u najviši razred bonitetne izvrsnosti u Hrvatskoj (Dun & Bradstreet, 2023).

U svom izvješću, poduzeću Ledo plus d.o.o. daju bonitetnu ocjenu A. Tvrtka navodi kako bonitetno izvrsne tvrtke posluju izvrsno, a njihova vjerojatnost za ulazak u stečaj, brisanje subjekta iz poslovnog registra ili nastanak neprekidne blokade transakcijskih računa više od 60 ili 90 dana u sljedećih 12 mjeseci je izrazito niska. Po pitanju udjela u djelatnosti, D&B navode kako LEDO plus d.o.o. u svojoj glavnoj djelatnosti (proizvodnja sladoleda) ima udio od 92,21% i nalazi se na 1. mjestu obzirom na ukupne prihode, odnosno 87,29% obzirom na EBIT (Dun & Bradstreet, 2023). Generalno su sve kategorije poslovanja ocijenjene sa „odlično“, „iznadprosječno“ ili rjeđe „prosječno“, osim prihoda po zaposleniku koji su ocijenjeni kao „ispodprosječni“. Poslovni subjekt LEDO plus d.o.o. u 2022. povećavao je broj zaposlenih, a imao je 998 zaposlenika. Prihod po zaposleniku iznosi 165.744 eura, te bi poduzeće trebalo nastojati poboljšati ovaj iznos.

5. Rasprava

Poslovanje društva Ledo plus d.o.o. analizirano je kroz temeljne financijske izvještaje za definirano razdoblje od tri godine. Tijekom analize primijenjene su horizontalna i vertikalna analiza, a proučavane su i pet različitih skupina pokazatelja. Promatrano i je i bonitetno izvješće poduzeća, provedeno od tvrtke Dun & Bradstreet.

Kod kratkotrajne se imovine uočava tendencija rasta, no ona je manja od porasta kratkoročnih obveza. Veći porast dugoročnih obveza od dugotrajne imovine znači da se dio kratkoročnih obveza pokriva iz dugoročnih kredita. Kontinuirano smanjenje dugoročnih obveza indikator je da Ledo otplaćuje svoje dugove redovno i uredno, te istovremeno povećava kapital što se ocjenjuje kao izuzetno poželjno. Utvrđeno je da u strukturi imovine dominira dugotrajna imovina, te da se kratkotrajna imovina povećava iz čega se može zaključiti dobra aktivnost poduzeća u skladu s djelatnosti društva. Poduzeće 2020. godine posluje s gubitkom, no sljedećih godina ostvaruje dobit. Pokazatelji likvidnosti upućuju na to da je likvidnost društva na zadovoljavajućoj razini, te da je poduzeće financijski stabilno. Na temelju pokazatelja zaduženosti, može se uočiti kako je poduzeće prve godine bilo visoko zaduženo, no sljedećih godina je koeficijent financiranja vlastitim kapitalom na visokoj razini. Istovremeno, dolazi do smanjenja omjera duga i glavnice, koje je uzrokovano smanjenjem dugoročnih obveza. Najpovoljniji pokazatelj aktivnosti je koeficijent obrta potraživanja, što ukazuje da poduzeće nema problema s naplatom svojih potraživanja. Poduzeće treba nastojati poboljšati ostale pokazatelje aktivnosti, s posebnim naglaskom na koeficijentu obrta zaliha. Poslovanje poduzeća Ledo plus d.o.o. u promatranom razdoblju ocjenjuje se kao ekonomično, s time da je ekonomičnost prodaje iznimno visoka. Navedeno ukazuje da Ledo uspješno upravlja svojim financijama tijekom razdoblja promatranja. Iz pokazatelja profitabilnosti može se uočiti kako je 2020. godina zabilježila najgori rezultat po sva tri pokazatelja, što je posljedica novonastale pandemije. Sljedeće godine dolazi do povratka profitabilnosti, gdje su svi pokazatelji pozitivni, te je u posljednjoj godini primjetno dodatno poboljšanje svih koeficijenata. Tvrtka Dun & Bradstreet poduzeću Ledo plus d.o.o. daje bonitetnu ocjenu A, što znači da poslovni subjekt spada u visoki razred bonitetne izvrsnosti u Hrvatskoj. Bonitetno izvrsne tvrtke imaju izuzetno nisku vjerojatnost za ulazak u stečaj, brisanje subjekta iz poslovnog registra ili nastanak neprekidne blokade transakcijskih računa više od 60 ili 90 dana u sljedećih 12 mjeseci.

6. Zaključak

Za procjenu uspješnosti poslovanja poduzeća, neophodno je izvršiti analizu njihova poslovanja. U ovom istraživanju korištene su tri različite metode analize: horizontalna, vertikalna i analiza putem pokazatelja. Horizontalna analiza omogućuje procjenu dinamičnosti kretanja određene stavke iz financijskog izvještaja u određenoj godini u usporedbi s prethodnom godinom ili referentnom baznom godinom. Navedeno omogućuje uočavanje trendova rasta ili opadanja specifičnih stavki, pružajući poduzeću priliku za pravovremene korekcije i prilagodbe. S druge strane, vertikalna analiza fokusira se na odnos između različitih stavki unutar istog financijskog izvještaja. Financijski pokazatelji koji se analiziraju obuhvaćaju aspekte likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Analiza putem pokazatelja omogućuje dublje razumijevanje odnosa između različitih elemenata financijskog izvještaja i njihov utjecaj na ukupnu sliku poslovanja poduzeća. Primjenom ovih različitih metoda analize, poduzeća mogu dobiti sveobuhvatan uvid u svoje financijsko stanje, identificirati ključne aspekte uspješnosti i nedostatke te donijeti informirane poslovne odluke za daljnji razvoj i unaprjeđenje poslovanja. Kupnja tvrtke Ledo plus d.o.o. od strane Nomad Foods 2021. godine predstavljala strateški potez s potencijalom za rast. Ključni faktor uspjeha bio je ostvarivanje sinergijskih učinaka između Ledo plus d.o.o. i Nomad Foods, koji bi trebali doprinijeti optimizaciji proizvodnje, distribucije i poslovnih funkcija, čime bi se postigle planirane koristi. Kako bi se ostvarila daljnja stabilnost i rast, Ledo Plus d.o.o. će morati nastaviti pažljivo analizirati svoja financijska izvješća, usmjeriti se na efikasno upravljanje resursima i nastaviti prilagođavati svoju strategiju u skladu s promjenama u poslovnom okruženju.

Literatura

1. Dun & Bradstreet (2023): *Bonitetna izvrsnost*. Dostupno na: <https://www.dnb.com/hr-hr/proizvodi/aaa-certifikat/bonitetna-izvrsnost.html> (Datum pristupa: 10.9.2023.)
2. Dun & Bradstreet (2023): *Bonitetno izvješće - LEDO plus d.o.o.* Izdano dana: 8. rujna 2023.
3. Fina: RGFI javna objava. Dostupno na: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do> (Datum pristupa: 2.6.2023.)
4. Gulin, D. Spajić, F., Spremić, I., Tadijančević S., Vašiček, V., Žager, K., Žager, L. (2003): *Računovodstvo*, HZRF, Zagreb
5. Hrvatska tehnička enciklopedija (2018): *Ledo plus d. o. o.* Dostupno na: <https://tehnika.lzmk.hr/ledo/>. (Datum pristupa: 9.9.2023.)
6. Ledo (2023). *Misija i vizija*. Dostupno na: <https://www.ledo.hr/hr/o-nama/ledo-danas/misija-i-vizija> (Datum pristupa: 25.3.2023.)
7. Ledo (2023). *O nama*. Dostupno na: <https://www.ledo.hr/hr/o-nama> (Datum pristupa: 25.3.2023.)
8. Ledo (2023). *Povijest*. Dostupno na <https://www.ledo.hr/hr/o-nama/povijest> (Datum pristupa: 25.3.2023.)
9. Lider media (2021). *Željko Perić: Ledo je prodan po vrlo visokoj valuaciji*. Dostupno na: <https://lidermedia.hr/poslovna-scena/hrvatska/zeljko-peric-ledo-je-prodan-po-vrlo-visokoj-valuaciji-136017> (Datum pristupa: 9.9.2023.)
10. Narodne novine 78/2015. *Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja*. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html (Datum pristupa: 25.8.2023.)
11. Šarlija, N. (2009): *Financijska analiza*. Predavanja za kolegij „Financijski management za poduzetnike I“. Dostupno na: <http://www.efos.unios.hr/financijskimenadzment-za-poduzetnike> (Datum pristupa: 15.06.2023.).
12. Van Horne, J. C., Wachowicz, J., M, Jr. (2014). *Osnove financijskog menadžmenta: trinaesto izdanje*. Zagreb: MATE
13. Vidučić, Lj. (2006): *Financijski menadžment*, VI nepromijenjeno izdanje. RRiF – plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge, Zagreb.

14. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A. & Žager, L. (2017) *Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi ; treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje*. Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
15. Žugaj, M., Dumičić, K., Dušak, V. (2006) *Temelji znanstvenoistraživačkog rada: metodologija i metodika. 2. dopunjeno i izmijenjeno izdanje*. Varaždin: Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike.

Popis tablica

Tablica 1 Bilanca Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022.	14
Tablica 2 Račun dobiti i gubitka Ledo plus d.o.o. za razdoblje od 2020. do 2022	18
Tablica 3 Horizontalna analiza bilance Ledo plus d.o.o.	21
Tablica 4 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Ledo plus d.o.o.....	25
Tablica 5 Vertikalna analiza bilance Ledo plus d.o.o.	27
Tablica 6 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka Ledo plus d.o.o.....	31
Tablica 7 Pokazatelji likvidnosti	34
Tablica 8 Pokazatelji zaduženosti	35
Tablica 9 Pokazatelji aktivnosti	37
Tablica 10 Pokazatelji ekonomičnosti.....	39
Tablica 11 Pokazatelji profitabilnosti.....	41